

Beknopt verslag commissie Bestuur, Middelen & Economie van de gemeenteraad Emmen op donderdag 8 juni 2023 vanaf 19.30 uur

Aanwezig:

Voorzitter	:	de heer H.A. Bos
Commissiegriffier	:	de heer F.W. te Winkel
Collegeleden	:	mevrouw D.S. Leal-Keen, de heer H.F. van Oosterhout, de heer J. Otter, de heer G.P. Rink, de heer P.M. Schrik, de heer R. Wanders, de heer R. van der Weide
De commissieleden	:	de heer P.M. de Jonge (VVD), de heer E.J. Gels (VVD), mevrouw R. Gommer-Gelijk (CDA), de heer J.B.W. Wittendorp (CDA), de heer H. Huttinga (ChristenUnie), de heer M.J. Supheert (ChristenUnie), de heer A. de Vries (PvdA), mevrouw V.S.L.R. Spang (PvdA), de heer B.J. Mulder (PvdA), de heer H.M. Kasteleijn (50PLUS), de heer M.P. Hornis (50PLUS), mevrouw M. Hekhuis (Wakker Emmen), de heer M. Klaver (Wakker Emmen), de heer L. Hoogenberg (Wakker Emmen), de heer H. van der Velde (Wakker Emmen), mevrouw M. Stulp (D66), de heer J.H. Koops (D66), de heer W.L.H. Moinat (SP), de heer M. Kuiper (SP), de heer R.S. de Jong (Hart voor Emmen),
Verslaglegging	:	de heer D.P. Drolenga (Notuleerservice Mooi Werk)

1. Opening en vaststelling agenda

Voorzitter Bos opent de vergadering om 19.30 uur en heet de aanwezigen welkom. De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2. Actuele mededelingen college/presidium

Wethouder Wanders meldt de ontvangst van de kabinetsbrief over dat de tijdelijke bescherming derdelanders Oekraïne per 4 september vervalt, waarna de gemeenten de opvang, waaronder door 21 particulieren, van Oekraïners moeten beëindigen. Nader uitgewerkt wordt waar de mensen zonder status wél terechtkunnen en of ze in aanmerking komen voor de remigratieregeling. Van degenen met een status moet worden bekeken of ze onder de Emmense taakstelling vallen. Niet elke gemeente heeft mensen die een status krijgen. Van de derde groep is niet (meteen) bekend of de opvang beëindigt: zij moeten naar het AZC voor een asielaanvraag of lopende aanvraag, waarmee ze recht hebben op opvang door het COA. Al klinkt dit tegenstrijdig, recentelijk is een brief ontvangen waarin de staatssecretaris vraagt om extra maatregelen rond een overlooplocatie voor statushouders en een voorlocatie voor het AZC in Ter Apel. Al met al zijn er dagelijks nieuwe ontwikkelingen en de komende weken ook. Hopelijk komt dit voor de zomer rond, zodat de gemeente weet waar zij aan toe is. B&W overleggen aan de Drentse Regietafel om afspraken uit de Spreidingwet, die eraan lijkt te komen, te vertalen naar de opvang in Drenthe. De VNG heeft een voorstel gedaan voor een andere verdeling, maar de consultatieronde is inmiddels weer vrijgegeven voor de Spreidingswet. Die wordt met nieuwe ideeën ingehaald vanuit het ministerie van J&V. **50PLUS** vraagt of dit ook Oekraïners betreft die door particulieren worden opgevangen.

Wethouder Wanders zegt dat dit oordeel aan de IND is. De betreffende Oekraïners krijgen dit zelf te vernemen via een brief. Meer informatie is te bevragen bij de centrale gemeentebalie of de IND.

Burgemeester Van Oosterhout vult aan dat er, vanwege de acute kwestie van de overlast in Nieuw-Weerdinge en Ter Apel, hard wordt gewerkt aan een aparte opvangprocedure in Ter Apel. Dit gaat even duren, maar de absolute toezegging is dat dit nog in juni zijn beslag gaat hebben. Het

college volgt dit nauwgezet. Het idee is in Ter Apel een aparte locatie voor veiligelanders op het aanmeldcentrum te vestigen, die daar permanent beschikbaar moeten zijn voor nadere vragen over hun verblijfsstatus. Dit zou hun procedure aanzienlijk kunnen versnellen. Hiertoe moeten tegelijk andere asielzoekers verspreid worden over de andere locaties, want de huidige aantallen blijven knellen. Er zijn nu geen middelen om gemeenten – het gaat om twee derde van de Nederlandse gemeenten – te dwingen tot (meer) opvang. De VNG ziet goedwillendheid als een van de hete hangijzers, zeker gezien de groep veiligelanders die nogal voor overlast zorgt. Voor de zomervakantie heeft de staatssecretaris een werkbezoek aan Ter Apel en Nieuw-Weerdinge toegezegd. Dat helpt de situatie in dat dorp nog eens goed onder de aandacht te brengen. De inwoners krijgen daarbij een belangrijke rol. Binnenkort gaat de burgemeester opnieuw in gesprek met een delegatie uit Nieuw-Weerdinge over de meest actuele situatie. Intussen krijgt de versnelde procedure voor kansarme asielzoekers hopelijk zijn beslag. De burgemeester zal de staatssecretaris tijdens zijn werkbezoek nogmaals houden aan zijn harde toezegging. Op 14 juni is er een thema-avond over ondermijning vanaf 19.30 uur op het politiebureau, met medewerking van heel veel verschillende partijen. De raad wordt gevraagd minstens één fractielid af te vaardigen.

3. Presentatie: n.v.t.

4. Spreekrecht niet-geagendeerde onderwerpen: n.v.t.

5. Rondvraag

50PLUS vertelt dat na twee jaar de Weggeefwinkel in het Rensenpark ten onder dreigt te gaan aan zijn eigen succes. Sinds de hoge inflatie komen tijdens de drie openingsdagen minstens 110 bezoekers. De aanvoer van de kleding is zo groot dat zij hierop een stop moesten invoeren. De winkel is nu op zoek naar nieuwe ruimte. Deze krijgt nu geen subsidie. Als onderdeel van Toolbox, dat momenteel in een sanering zit, wil de Weggeefwinkel graag zelfstandig verder in een groter pand. Zijn B&W bereid met de eigenaresse, Kim Sterken, te overleggen over een oplossing?

Wethouder Rink heeft mevrouw Sterken gesproken tijdens een prijsuitreiking. Hierop zijn ambtelijk vragen gesteld. De agenda liet het nog niet toe, maar de wethouder zegt toe zeker op korte termijn, samen met een ambtenaar van economische zaken, in gesprek te gaan met mevrouw Sterken.

6. Bespreken C-stukken: n.v.t.

7. Bespreken B-stukken

7A. Jaarstukken 2022 Gemeente Emmen

Inleiding college

Wethouder Otter meldt de afwezigheid van de accountantsverklaring en de reactie van de Auditcommissie en daarop weer de B&W-reactie. Reden is dat de accountant qua tijd in de knel kwam. Volgens hem ligt het meer aan de gemeente, volgens B&W ligt het meer aan de accountant. 12 juni staat een nieuwe vergadering met de Auditcommissie gepland. De laatste informatie is dat er een goedkeurende accountantsverklaring afkomt – onder voorbehoud van de schriftelijke bevestiging.

Eerste termijn

VVD is als liberale partij in eerste instantie blij met de behaalde resultaten als zichtbare effecten van het behoedzame financiële beleid. De fractie is het oneens met het besluit om de financiële effecten van corona en Oekraïne buiten de bijstelling van de Begroting te houden. Deze via de exploitatie laten lopen en niet verrekenen met reserves en fondsen zorgt voor meer transparantie. Hoe zien B&W dit voor de komende jaren? De weerstandscapaciteit van 26 miljoen is onvoldoende. De VVD wil de schulden van Wildlands en het stadion van FC Emmen volledig

daarin opnemen en zo rekening houden met onvoorziene incidenten. De groei van de reserves door herwaardering van grondexploitaties en uitgestelde uitgaven is tijdelijk en mag niet leiden tot gunstigere weergave van de werkelijkheid. Al is de fractie blij met de voorzichtig begrote meevallers, er moet oog blijven over de afwijkingen. Per saldo is 14 miljoen meer uitgegeven dan begroot, wat minder prudent is dan gesuggereerd. De meevaller is grotendeels dankzij een hogere algemene rijksuitkering. Het college moet zich bewust blijven van deze afwijkingen om niet te veel afhankelijk te worden van externe factoren. De extra kosten jeugdzorg van 1,5 miljoen zijn zorgwekkend: deze post lijkt nog steeds onbeheersbaar. B&W moeten hierbij blijven streven naar effectieve maatregelen. Al is er een bemoedigende afname van de langlopende schulden, de solvabiliteit is nog steeds laag en de reservepost geflatteerd door de hoge waardering van de vorderingen op Wildlands. Diens exposure is hoog en de netto contante waarde lijkt te optimistisch berekend. Vinden B&W ook dat hierbij voorzichtigheid is geboden en de lening aan het Stadionbedrijf volledig moet worden voorzien? Verheugend is de groei van het aantal boa's en de grotere aandacht voor ondermijning. Gezien de asielzoekersproblematiek en de schaarse politiecapaciteit pleit de VVD voor verdere uitbouw van een gemeentelijke veiligheidsorganisatie à la gemeentepolitie. Programma 'Bouw, wonen en milieu' laat positieve ontwikkelingen zien op afvalbeheer en nieuwe woningen: dit stemt tot optimisme over de voortgang. De daling in bijstandsuitkeringen is een positieve ontwikkeling. Gelet op de krappe arbeidsmarkt is de vraag hoeveel inspanning nog nodig is om mensen naar werk te begeleiden. De VVD voorziet hier dan ook een besparing voor de komende jaren. Deelt het college dit uitgangspunt? De fractie schrok van de achterstanden in wegenonderhoud; al eerder uitte zij haar zorgen hieromtrent. De VVD wil in plaats van 'B-wegen' kiezen voor hoogwaardige infrastructuur. In het jaarverslag worden helaas haar zorgen bevestigd: niet alle budgetten zijn benut en achterstallig onderhoud wordt erkend. B&W moeten hier echt meer op investeren. De VVD pleit voor meer transparantie en het stoppen met de bestemmingsreserves. Uitgangspunt moet zijn dat alle baten en lasten via de Begroting lopen en tekorten of overschotten worden verwerkt in de algemene reserve. De vele reservemutaties zorgen voor gebrek aan transparantie en spelen in op tegenvallers. De fractie is daarom tegen nieuwe reserves zoals voor grondexploitaties en calamiteiten. Graag een reactie van B&W. De Jaarrekening is vooral een terugblik. Hoe belangrijk dit verantwoordingsdocument ook is, de gemeente moet de blik op de toekomst houden. De VVD vertrouwt dat gezamenlijk de juiste besluiten worden genomen voor een financieel gezond Emmen.

Wakker Emmen vraagt of de VVD, door haar wens het weerstandsvermogen te verhogen met de schade door bodemdaling, die schade volledig door de gemeente wil laten betalen.

VVD ontkent dit. Zij gebruikt dit als voorbeeld. Dit soort situaties kan leiden tot onvoorziene uitgaven, waardoor opname in het weerstandsvermogen noodzakelijk is.

CDA is verrast door het onverwacht voordelige saldo van ruim 25 miljoen. Het verschil tussen de Berap-II en Jaarrekening is wel erg groot (2-3%). B&W verwijzen naar de Meicirculaire 2022, maar die was er bij de Berap-II toch ook al? Het saldo komt onder meer door de 6,5 miljoen op grondexploitaties. Komt dit door vrijgekomen voorzieningen doordat verkoopprijzen boven verwachting waren? De uitleg in de Jaarrekening was te complex. Graag een toelichting. 1,6 miljoen is niet besteed aan wegenonderhoud, dat later wordt aangevat. Wordt het onderhoud voor 2023 dan ook uitgesteld? Is dat met de personeelskrapte wel behapbaar voor de aannemers? 0,6 miljoen wordt behaald uit parkeerbatens. Al mogen parkeerkosten marktconform zijn, het CDA wil toch eens de vele klachten van inwoners laten evalueren. De bedrijfsvoering levert 2 miljoen op. Zijn er dus minder ambtenaren? Het CDA is zeer verbaasd over het resultaat van 2,7 miljoen op het sociaal domein. Het gaat toch om mensen die het geld hard nodig hebben? Zo levert de Wmo 1,3 miljoen op, vooral door de afname van PGB-begeleiding. Graag een uitleg. De BUIG voegt 0,7 miljoen toe aan het resultaat. Emmen scoort het beste op de instroombeperking en uitstroombetaling en nog meer op terugbetaling. Is dat iets om trots op te zijn met de groene smiley? De EMCO geeft een resultaat van 7 ton. Zij ligt goed op koers en blijft binnen de begroting.

Vanwaar het positieve resultaat? Waar gaat dat ten koste van? Complimenten heeft de fractie voor de plek in top vier van veiligste 100.000+-gemeenten, de sterk verbeterde klachtenregeling, het sterke weerstandsvermogen en het gebrek aan rode smileys in de programmaverslagen. Bij programma 5 staat een groene smiley bij 'beschermen Emmens erfgoed', maar het CDA zet hier vraagtekens bij gezien de voorgenomen sloop van de Nicolaïflats. Bij de langlopende verplichtingen staat dat de gemeente nog voor 11,5 jaar het pand in Emmer-Compascuum huurt. De gemeentewinkels waren toch opgeheven?

ChristenUnie denkt dat het behoedzame financieel beleid zijn vruchten afwerpt, mede de verdienste van wethouder Otter. Mooi dat de balans er veel beter uitziet en zo'n groot positief saldo is buitensporig. Naast het saldo van 25 miljoen plus komt eenzelfde bedrag uit de reservemutaties. Kennelijk is er veel onderbesteding en dat is zorgelijk. Het is vreemd dat er louter groene en enkele oranje smileys in de programmaverslagen staan. Dat kan bijna niet. Er is personeelstekort, een gebrek aan aannemers en de prijzen zijn hoog waardoor aanbestedingen worden vertraagd. Dit moet de gemeente zorgen baren. Hoe kunnen B&W zo tevreden zijn over de uitvoering? Of is dit afgemeten aan de omstandigheden? Er moet worden gewaakt voor inflatie bij de waardering van de programma's. Bij bepaalde calamiteiten of ineens opkomende scenario's zijn de SPUK's nodig van het Rijk omdat ze niet in de algemene uitkering voorzien zijn. Trendmatig is dit een slechte zaak: zo verwordt de gemeente tot uitvoeringskantoor van Den Haag. De fractie vindt dat het Rijk hiermee moet stoppen. Over een paar jaar staat het jaarverslag vol met SPUK's en nog maar een enkele algemene uitkering: een zeer slechte ontwikkeling. Ten slotte neemt het aantal reservemutaties de laatste jaren toe. Dit wordt transparant getoond. Tegelijk blijft er vanuit de lopende rekening veel geld over en vinden er veel mutaties plaats ten opzichte van de Begroting. Kennelijk wordt in het jaar heel veel geboekt via de reserves: waar komen die bedragen vandaan?

PvdA constateert dat de jaarstukken niet compleet zijn, een unicum. De accountantsverklaring ontbreekt, ongetwijfeld met heel goede redenen, en dat verdient geen schoonheidsprijs. Die geeft als een van belangrijkste p&c-documenten en onafhankelijk oordeel een goede inzage in de financiële huishouding. De fractie kreeg een déjà-vu bij de 25 miljoen positief saldo in de reeds bijgestelde Begroting van 13,8 miljoen ten gevolge van extra rijksmiddelen, meevallers en de zorgwekkende niet-uitgevoerde investeringen. Wat zijn de verwachtingen B&W hierover? De behoedzame koers zorgt ook mede voor het hoge positieve saldo. Dat kan de goedkeuring van de PvdA wegdragen, mits de gemeente blijft investeren in de essentiële welvaart en welzijn van de Emmense inwoners en bedrijven. Wellicht voelt de samenleving iets anders bij de smileys in de programmaverslagen en zal er altijd wel iets te verbeteren zijn. Dat is de centrale boodschap bij begroten: blijf de noodzakelijke dingen doen voor het algemeen belang. Een extra plus van 12 miljoen is ergens zorgwekkend. Blijkbaar is het in huidige systeem ondoenlijk om accuraat te begroten. Dat is frustrerend. Nog frustrerender is het dat de gemeente dit geld niet kan gebruiken om plannen uit te voeren omdat het ravijnjaar 2026 nadert. Dit zet de gemeenteambities onder druk volgens B&W: eigenlijk weten zij niet welke kant het opgaat. Wat is wel en niet te plannen? Welke raadswensen zijn wel of niet te honoreren? Waar is de gemeente aan toe? Dat is allemaal niet bekend. De rol van het Rijk hierin is cruciaal. De PvdA gaat ervan uit dat ook deze gemeente er alles aan gaat doen om enorme gaten in de Begroting af te wenden. Graag een duiding van het college over de voortgang daarbij.

50PLUS vindt dat het college het qua gemeentefinanciën uitstekend heeft gedaan.

Het doet **Wakker Emmen** deugd dat veel fracties tevreden zijn over de Jaarrekening. 50 miljoen in de plus is een mooi resultaat, door enkele meevallers nog steeds beter dan was begroot. Het is goed behoedzaam te blijven opereren. Blijkens de COELO-lijst is Emmen een van de drie uit 40 grootste gemeenten waar de woonlasten zijn gedaald. Wel jammer dat de gemeente rekening moet houden

met langjarige investeringen, omdat nog steeds niet is te voorspellen hoe het Rijk na 2026 gaat opereren richting de gemeenten ('ravijn'). Dit komt ongetwijfeld terug bij de Kadernota, maar daar wordt de fractie nog voorzichtiger door. Gelukkig zijn bij veel doelenbomen groene smileys te zien. Compliment aan de organisatie die het prima heeft gedaan. Wakker Emmen vertrouwt erop dat de zaken worden verbeterd waar oranje en rode smileys staan. Hoe kan het dat de accountant nog geen verklaring heeft afgegeven? Het weerstandsvermogen ziet er fraai uit. Hoe ver zit de gemeente boven de betreffende norm? Wat voor financiële gevolgen zitten er vast aan het Didam-arrest rond PFAS/stikstof? Betekent het grote overschot dat bepaalde projecten nog niet zijn uitgevoerd en hoeveel zit er nog in portefeuille? Wordt het overschot op de opvang Oekraïners in een aparte reserve gestort? Dit potje wordt steeds groter. In Volkshuisvesting zit 28 miljoen, geld voor de inwoners. Hoe wordt dit besteed? Bij Wildlands wordt uitgegaan van 885.000 betalende bezoekers. Licht het park dit jaar nog op schema? Bij de aflossing door debiteuren past de gemeente meer de menselijke maat toe. Op zich mooi, maar dit kost wel 1 miljoen. In hoeverre is de aanpak anders dan voorgaande jaren? Wat wordt gedaan met de storting van 9 miljoen in het SIOF? Of is het simpelweg even geparkeerd? De parkeerexploitatie levert liefst acht ton op. Wat is het huidige beeld ten opzichte van de coronatijd? Is al duidelijk hoe die exploitatie zich gaat ontwikkelen? In de jeugdzorg is een tegenvaller van bijna 1,4 miljoen. Is de gemeente daar nog in control of lopen de kosten verder op? De exploitatie van de Aquarena valt hoger uit dan verwacht. Wat doen B&W daarmee? Het verzuim is in 2022 opgelopen, maar er wordt wel actie op ondernomen. Hoe hoog was dit verzuim? Er zijn 145 vacatures en de werkdruk is erg hoog, maar heeft dat ook invloed op het verzuim?

D66 ziet liefst 185 pagina's om de Jaarrekening te verantwoorden: dit mag de komende jaren iets compacter. Goede zaak dat de gemeente veel Oekraïense vluchtelingen heeft kunnen helpen, er ingezet wordt op circulaire economie en waterstof, er gebiedswethouders zijn, protesterende boeren bij de Kadernotabehandeling medio 2022 mochten inspreken en de tevredenheid van de inwoners over het loketcontact is toegenomen. Daarbij wordt niet benoemd dat er een overlooplocatie voor Ter Apel is geweigerd, twee belangrijke buslijnen zijn verdwenen, er tegenslagen waren op het gebied van waterstof, het programma voor circulariteit nog niet is ontwikkeld, de wethouders nog druk op zoek zijn naar de invulling van hun gebiedsfunctie, de gemeente er niet in slaagt de rijks gelden voor antidiscriminatievoorzieningen in te zetten, andere inwoners niet het podium in de raad is gegund, de gemeente meermalen op de vingers is getikt door de Rekenkamers en er niet wordt gereflecteerd op de lage verkiezingsopkomst. Dit alles zijn gemiste kansen. Zonder wrijving geen glans: het zou B&W sieren als zij voor het vertrouwen in de politiek gaan inzetten op transparantie in plaats van een mooi rapportcijfer. Doel van de jaarstukken zou moeten zijn de raad informeren over de uitvoering van het beleid in 2022. D66 vindt dat het daar nog te weinig over gaat. Er ligt iets te veel nadruk op de controle en beoordeling door de raad. Ook ziet D66 evenmin meteen het doel 'nuttige inzichten van de raad gebruiken voor toekomstig beleid en financiële keuzes' terug. Bij de Jaarrekening 2021 heeft de fractie aangegeven zich zorgen te maken over de voorspelbaarheid van de financiën. Ook nu weer is er een enorme afwijking ten opzichte van de Begroting, ondanks de vele groene smileys. Wat gedaan is, is duidelijk, maar wat heeft dit opgeleverd? De reflectie hierop ontbreekt. Programma 'Inwoners en bestuur' is illustratief, want de doelen en resultaten draaien vooral om het intern functioneren van de gemeente en niet om de gevolgen voor de inwoners. Het doel 'Emmen energieneutraal in 2050' in programma 5 kent drie groene smileys, maar wordt dit doel echt bereikt met de genoemde prestaties? Daar kan wel een tandje bij. Het calamiteitenfonds is bij de Berap 2022-II ingesteld om de coronagelden niet aan de algemene reserves te verliezen, waarbij het saldo opvang Oekraïners zou worden toegevoegd. Toen had de fractie niet verwacht dat in 2022 7,5 miljoen werd verdiend op die opvang. Het calamiteitenfonds bedroeg eind 2022 het enorme bedrag van 16,2 miljoen. Hoe is dit mogelijk? Was dit al bij de Berap 2022-II voorzien? Wat vinden de andere partijen hiervan? Het CDA heeft achteraf gezien een terechte waarschuwing afgegeven bij de Berap 2022-II. Het calamiteitenfonds is

gebruikt voor allerlei doeleinden, waaronder de compensatie van drie ton reclamebelasting. Vinden andere partijen dat voldoende is onderbouwd dat deze bedragen conform de richtlijnen met de energiecrisis, corona of Oekraïne hebben te maken? Is de grens van vier ton voor raadsbesluiten nog wel laag genoeg? B&W onderbouwen liever het verband tussen uitgaven en richtlijnen en het vervolg met een toelichting per onderdeel. Tot welk bedrag zal dit fonds in 2023 zich ontwikkelen en hoe zien de bestedingen eruit? Hopelijk komt in de toekomstige p&c-documenten een duidelijke toelichting van de voorgenomen bestedingen uit dit fonds. De coronapandemie is voorbij, de energiecrisis lijkt dankzij overheidsmaatregelen beter onder controle en de oorlog in Oekraïne loopt hopelijk snel op zijn einde. Dank aan de ambtelijke organisatie voor de jaarstukken en de andere fracties voor de samenwerking in 2022. D66 kijkt uit naar het vervolg.

SP ziet dat het kabinet de gemeenten slechts deels tegemoetkomt. Vooral door de invoering per 2027 van de volume-indexering en de nieuwe financieringssysteem is er voor 2026 nog steeds sprake van een ravijn. Gelukkig is de reservepositie verbeterd en heeft Emmen de financiën goed op orde. Heeft de gemeente voldoende gespaard om de klap van het ravijn op te vangen? Emmen moet waterrobuust en klimaatbestendig blijven door continu te werken aan knelpunten van wateroverlast, actief omgaan met bodemdaling en versterking van biodiversiteit. Hopelijk gaat dit ook over waterzekerheid. B&W moeten dus ook echt aan de slag met Operatie Steenbreek (groen in plaats van beton en tegels) en inwonerscampagnes met subsidies, regentonadviezen e.d. Wat houden de *'langlopende financieringsverplichtingen'* in? Klopt het dat de gemeentehuur in Klazienaveen na dit jaar afloopt en die in Emmer-Compascuum na volgend jaar? Is die huur al opgezegd? Zo ja, dan is het een slechte keuze geweest om de gemeentewinkels zo vroeg te sluiten. Gezien de ontwikkelingen in Schoonebeek en Oranjedorp is het ongepast de relatie inwoners-overheid met een groene smiley te waarderen. Mooi dat veel meer reizigers in het leerlingenvervoer zelfredzaam zijn. Hoe zit het met de uitvallers? Krijgen zij maatwerk? Er blijven altijd kinderen die zelfstandig reizen niet aankunnen. Dit onderdeel ademt vooral kostenbesparing uit, maar dat mag nooit ten koste gaan van de kwetsbaren. De spoorverdubbeling bij station Emmen is gereed. Wel moet nog eens heel goed gekeken worden naar de bereikbaarheid. Al veel eerder was het aan de orde dat rollatorgebruikers door de steile helling en trappen nauwelijks op het tweede perron kunnen komen. De SP gaat ervan uit dat ProRail verantwoordelijk is: een B&W-taak om ProRail hier dringend op te wijzen.

Hart voor Emmen wil weten of de ontbrekende accountantsverklaring nog gaat zorgen voor wijzigingen in de jaarstukken. De financiële rapportage moet immers accuraat en betrouwbaar zijn. Het is van groot belang te weten wanneer de verklaring en B&W-reactie hierop zijn te verwachten. Transparantie en tijdige communicatie zijn cruciaal voor de verantwoording richting inwoners. Voorgesteld wordt een algemene reserve grondexploitatie in te stellen. Welke reden zit hierachter? Is dit in lijn met het streven naar verantwoorde financiële huishouding? Zijn binnen de voorgestelde maatregelen, de positieve balans en de reservestanden mogelijkheden om de belastingdruk op inwoners, die het water al tijden aan de lippen staat, te verlichten?

Reactie college

Wethouder Otter heeft zelf ook intensief naar het forse overschot gekeken op de Jaarrekening. De gemeente is best in staat om al de voorgenomen werken grotendeels uit te voeren. Soms wordt er geld op overgehouden, elders krijgt de gemeente extra rijks gelden waar de gemeente per eind 2022 nog geen besteding voor had en bleken kosten en activiteiten te hoog geraamd. Soms worden zaken (nog) niet uitgevoerd zoals wegenonderhoud, terwijl de verplichting al was aangegaan. Volgens de BBV wordt 'niet-uitgegeven' als een plus gezien en die wordt overgeheveld naar 2023. De plus op de EMCO is niet doordat op personeel is bezuinigd, het is juist hun verdienste dat zij in staat zijn door hard werken meer productie te leveren, met een beter resultaat tot gevolg dan begroot. Bij de organisatie is een enorm hoog verloop te zien. Gelukkig is de gemeente nog redelijk in staat de

vacatures in te vullen, maar medewerkers kunnen in principe elke dag vertrekken en dan is een vervanger veelal pas over 3-4 maanden inzetbaar. Hier houdt de gemeente geld aan over. Het geeft druk op de organisatie, maar leidt denkkelijk niet tot extra ziekteverzuim: dat blijft binnen de marge. Het personeelsbestand is gemiddeld wat ouder, net als elders, en dan nemen de gebreken toe en dus ook het verzuim. Goed dat het overschot zo groot is, want de stand van de reserves was zeer laag c.q. negatief. Dit is dus juist als geschenk te zien. Die reservestand neemt naar verwachting de komende twee jaar verder toe. De storting van 3,4 miljoen lijkt niet nodig te zijn, zodat het is te gebruiken om mede het ravijn te dichten. Het weerstandsvermogen stijgt met stip, maar Emmen stond in 2021 nog wel onderaan in gemeenteland ondanks eerdere goede resultaten. Voor 20% solvabiliteit moet Emmen ongeveer 100 miljoen eigen vermogen hebben. Zo ver is de stand nog niet. De (rente)risico's vallen nog mee, dus heel hoog hoeft het eigen vermogen niet te zijn. Anderzijds dient het ook als financieringsbron, zodat de gemeente minder rente hoeft te betalen. Het calamiteitenfonds is zeker een aandachtspunt voor 2024: blijft die groeien of wordt het afgeroomd om het restant naar de algemene reserve over te hevelen? B&W komen hier nog op terug. Volgens D66 zijn daar allerlei kosten uitgehaald, maar het college geeft in twee Beraps en de Jaarrekening transparant aan hoe de gelden besteed zijn. Bij vragen kan de raad bij het college terecht. Als de wens is om elke besteding gedetailleerd te verantwoorden, dan blijft de Jaarrekening niet bij 185 pagina's.

D66 heeft daar begrip voor. Echter, bij het instellen van het calamiteitenfonds bij de Berap 2022-II zou het college van elke uitgave precies de bestemming verantwoorden. Dat is niet gebeurd.

Wethouder Otter geeft aan dat het meeste aan corona is besteed, daarnaast deels voor de energietoeslag. De saldo op de Oekraïne-opvang wordt in het fonds gestort; daaronder zit een gedetailleerd exploitatieoverzicht. In elke Berap proberen B&W daar goed inzicht in te geven. Op vragen geven zij graag een toelichting. De uitgaven lijken sterk af te nemen, want de pandemie is voorbij. Qua voorspelbaarheid lopen de uitgaven achter: het duurt heel lang voordat de facturen binnenkomen. Daar kunnen de nodige afwijkingen in zitten. Zeven ton is veel geld in de BUIG, maar niet veel op 40-50 miljoen (1,4-1,75% afwijking). Bij de bedrijfsvoering gaat het om 80-90 miljoen: daar wordt alleen bij de Jaarrekening de balans opgemaakt. B&W zijn wel wat verrast dat alle afwijkingen de goede kant op vielen, maar bij de Berap was al bekend dat deze post er goed voorstond. Voorts wordt al langere tijd aan de grondexploitatie gewerkt, dus die meevaller komt ook niet uit de lucht gevallen. Over het algemeen is de gemeente goed in control.

ChristenUnie informeert of het venijn van het positieve vooral in de staart zit. De rijksuitkeringen vallen veel meer mee dan verwacht. Verder zijn er toch best grote verschillen met de Begroting, dus dan zou het college toch ook deels verrast moeten zijn.

Wethouder Otter gaf net ook aan verrast te zijn dat alle afwijkingen goed uitpakten. Bij de grondexploitatie betrof het overschot het weer in exploitatie nemen van gronden die eerder met boekverlies eruit waren genomen. Dit verklaart al 5 van 13 miljoen. Het wegenonderhoud blijft 1,6 miljoen achter, maar dit wordt zeker alsnog uitgegeven. En de BUIG-afwijkingen zijn te relateren aan heel forse bedragen. Bij de bedrijfsvoering zagen B&W de meevallers ook aankomen. Daarom is het college over het geheel niet helemaal verrast. Juist op de Nicolaïflats is een monitoringsysteem gezet. Alle beeldbepalende panden worden in opdracht van de raad nog eens geïnventariseerd. Er wordt gewerkt aan een subsidieregeling voor gemeentelijke monumenten als nieuw beleid. Alleen is voor de Nicolaïflats een andere keuze gemaakt, waar niet elke raadsfractie blij mee is. Afspraak met de accountant is om tweede week juli een snelle evaluatie te doen van de procedure rond de accountantsverklaring onder het mom van 'eens maar nooit weer'. Er wordt jaarlijks gekeken om de Jaarrekening nog korter te maken. Eerder is al een slag gemaakt. Intern heeft de wethouder recent nog gezegd dat de meeste lezers van de Jaarrekening niet verder komen dan pagina 10. Misschien doet hij de raad daar tekort mee, maar veel korter kan de rekening niet worden. Voor volkshuisvesting ligt heel veel geld op de plank. Het college gaat binnenkort een besluit nemen over het instellen van de subsidieregeling. Dit is niet voldoende omdat het best moeilijk is daar gebruik van te maken. De leningen aan Wildlands zijn alvast helemaal af te boeken.

Dat is niet verstandig, want zeker dit jaar draait het park fantastisch, zelfs beduidend beter dan 2019, het beste jaar tot nu toe. Ook heel positief is dat het aantal abonnementen is gestegen naar 44.000 (dieptepunt was 20.000). Vergeleken met Diergaarde Blijdorp is het Emmense aantal naar verhouding erg groot (factor 3,5). In het verleden was er nog een reserve grondexploitatie waar enorme bedragen uit zijn gehaald. Die is op gegeven moment beëindigd toen hij leeg was.

Wethouder Schrik licht toe dat de exploitatie van het huidige Aquarena is gestaafd op het oude bad. Na enkele jaren met het nieuwe moet door nieuwe regelgeving extra toezichthoudend personeel worden ingezet, waardoor het begrote bedrag niet uitkon. Er loopt een herijking van de gemeentelijke baden over hoe de exploitatie is te optimaliseren. Hier komen B&W nog op terug.

Wethouder Leal bevestigt dat de gemeente bij de kosten jeugdzorg in control is. Het is goed bekend waar ze vandaan komen mede dankzij het dashboard. De kostenstijging zit in de toename van het aantal cliëntgebonden overeenkomsten. Ter illustratie: één complexe casus kost al 1,2 miljoen om goed af te handelen. Dus zo snel kunnen kosten al oplopen. Daarnaast zijn dalende aantallen jongeren te zien die gebruikmaken van jeugdhulp, maar dit gaat wel gepaard met stijgende kosten. Dit betreft het regionale verblijfsvraagstuk: vraag en aanbod sluiten niet op elkaar aan. Hulpverleners constateren dat jongeren niet op een goede plek zitten en eigenlijk moeten verhuizen, maar die plek is er niet. Dan probeert men heel hard de begeleiding op te plussen om de plek zo passend mogelijk te maken, maar het is geen duurzame oplossing. Daarom wil de gemeente met de verwijzer om tafel om te kijken wat nodig is om deze jongeren optimaal te helpen. Daarnaast loopt een regionaal onderzoek naar betere matching van vraag en aanbod. Dit logge geheel is niet op korte termijn op te lossen, maar er wordt wel hard aan gewerkt. Op leerlingenvervoer heeft inderdaad een kostenbesparing plaatsgevonden. Die mag natuurlijk niet ten koste gaan van de zwakkeren. De oorzaak is dat kinderen en jongeren de kans kregen om zelfredzamer te worden in het reizen. De wethouder heeft al enkele certificaten mogen uitdelen aan kinderen en jongeren, met zichtbare impact op hen en hun ouders. Er gaat echt een wereld voor hen open: dat is de grootste winst.

Wethouder Rink legt uit dat de meevaller bij beschermd wonen (Wmo) tweeledig is: de uitname van cliënten die naar de Wlz is gegaan, is vele malen groter dan gedacht en het effect van de productenstructuur is in 2022 tot wasdom gekomen. Eerder was de keuze zwart-wit: óf het integrale beschermd wonen, óf nauwelijks iets. Inmiddels wordt een tussenstap gezet bij de inwoner, waardoor passende ondersteuning is te bieden bij diens behoeften en niet per se het hele pakket. Dat verklaart de behaalde besparing. Het SIOF is een strategisch fonds dat doordacht wordt ingezet. Een voorbeeld is de strategische aankoop van de busremise, maar ook meer projecten waar cofinanciering voor nodig is ter structuurversterking bij innovatie. De vraag over station Zuid is logisch: het college kiest daar weloverwogen voor de minst slechte toegankelijkheidsoptie. Liftten zouden anders ook als openbaar toilet worden gebruikt en elders in Drenthe leidt een liftdefect, zeker voor langere tijd, tot onoverkomelijke problemen voor mensen met een beperking. Hoe meer de aandacht naar negatieve dingen gaat, hoe meer die groeien. De vraag is of men voor zijn geluk of zijn gelijk gaat. Sommige reacties uit de commissie waren spijtig of zuur zoals bij de tegenvallers bij waterstof. Daarin loopt Emmen juist voorop. Ook bij tegendoelpunten is de wedstrijd nog te winnen. De commissie zou trotser moeten zijn op wat er gebeurt, moet dat uitstralen en moet niet bij elke gemiste stap zeggen dat alles slecht is. Uiteindelijk gaat het erom dat de wedstrijd wordt gewonnen.

Wethouder Van der Weide memoreert vorig jaar bij het wegenonderhoud te hebben gezegd dat de gemeente nog nooit over zoveel middelen heeft beschikt. In het verleden is de ambitie B-niveau nooit met geld gefourneerd, inmiddels wel. In 2022-2025 is voor het inhaalprogramma 40 miljoen beschikbaar (voorheen 2-3 miljoen). Dit heeft ook weerslag op de werken. De voorbereiding om zo'n pakket per jaar weg te zetten betekent het op orde maken van bestekken, aanbestedingen, contracten en werkvoorbereiding op het gemeentehuis. Dit heeft veel tijd gekost, maar daarmee staat de basis er wel voor 2023-2025. Daarom is 1,6 miljoen nog niet besteed. Dat is wel de wens,

want het is keihard nodig om het ambitieniveau te halen. Bij Berap-I is een resultaatbestemmingsvoorstel te zien om die 1,6 miljoen voor 2022 uit te geven in 2023.

VVD vindt dit goed te horen. Het is landelijk beleid om steeds meer in elektrische auto's te gaan rijden die een stuk zwaarder zijn dan conventionele, met invloed op het wegdek. Wordt daar ook rekening mee gehouden in de wegfundering? Anders heeft de gemeente over twintig jaar weer een enorme kostenpost.

Wethouder Van der Weide kan deze technische vraag zo niet beantwoorden. Het is wel interessant om dit na te gaan. Investerings moeten inderdaad toekomstbestendig zijn en rekening houden met nieuwe ontwikkelingen. Bij de VVD is een nog hogere ambitie te proeven. Dat is te waarderen, maar kanttekening is dat de gemeente de handen al vol heeft om het huidige pakket ad 40 miljoen weg te zetten. De markt kan dat verhapstukken, maar het gaat wel om seizoenswerk. Niet elke week van het jaar is er voortgang in het werk. Dat vergt wel wat flexibiliteit van de planning en de markt. Begin 2022 had de gemeente nog te maken met een lockdown, met minder parkeeropbrengsten tot gevolg. Vandaar dat dit in Beraps I en II is bijgesteld. Bij de Jaarrekening bleek die te fors negatief te zijn bijgesteld. In het derde en vierde kwartaal heeft de parkeerexploitatie zich heel aardig hersteld. Dat is ook een gunstig signaal voor de bezoeken aan Emmen, met hopelijk economische spin-off. Niet voor niets werd voor de bijstelling uit de algemene middelen geput. Vergeleken met de primitieve Begroting is het exploitatiesaldo nog steeds negatief. In de Jaarrekening 2023 is opnieuw c.q. beter afgewogen te beoordelen of een (extra) uitname nodig is.

Wethouder Wanders schetst dat na de laatste lockdown de Oekraïne-crisis kwam. De gemeente heeft vele voorzieningen opgetuigd, net als het Rijk dat deed met betalingsregelingen. Op de Oekraïne-opvang is volgens D66 'verdiend'. 'Overgehouden' is een betere term, want de gemeente kon hierbij het saldo niet maximaliseren. Zij heeft gedaan wat nodig is en de rijksfinanciering was royaler dan de feitelijke kosten. Bij de Berap-II werd de opbrengst bijgesteld van 100 naar 83 euro per dag per bed. Er waren allerlei onzekerheden over leefgeldregelingen, kosten die al dan niet gemaakt moesten worden en aanbestedingen voor beveiligingen. Dit laat zich niet altijd goed voorspellen. Vandaar dat B&W bij Berap-II besloten om alle kosten en baten van de Oekraïne-opvang te laten lopen over het calamiteitenfonds. Voor dit jaar draait de gemeente ook positiever ten opzichte van de kosten. Er zijn ook gemeenten die niet uitkomen. Bij Emmen valt dit positief uit: enkele grote panden waren in eigen bezit om te zetten. Het huren van een hotel dat in bedrijf is, is erg duur.

50PLUS begreep dat 'vroeggemeenten' die snel besloten Oekraïners op te nemen, een premie krijgen. Was dat nog invloed op deze cijfers of geldt dat pas voor 2023?

Wethouder Wanders zegt dat dat over de Spreidingswet en de asielopvang in zijn algemeenheid gaat. Als gemeenten doen wat ze moeten doen, worden ze ervoor beloond volgens de wet. Dat is een perverse prikkel, want doel van de wet is die gemeenten in beweging te krijgen die al enkele jaren niet bijdragen aan de opvang. Dat wordt ook nog beloond, maar dat staat hier los van. Vanaf maart 2022 stond de gemeente Emmen klaar toen de eerste Oekraïners zich aanmeldde. Toen is gedaan wat nodig was in plaats van naar de kosten te kijken en hierop hield de gemeente over in 2022. Dat geldt ook voor de BUIG. Dat was voorheen anders, tegelijk zijn overschotten de trend van de laatste jaren. Dit is te danken aan de mooie resultaten van Menso qua toeleiding van mensen naar en behoud van hen voor de arbeidsmarkt. Mensen die ondanks alle voorspoed nu nog steeds niet kunnen meeprofiten van de krappe arbeidsmarkt, moeten misschien wel blijvende aandacht houden om op die markt te komen of te blijven. Daarbij zal men vaak niet volledig uit de uitkering zijn en komen daar andere financieringsaspecten om de hoek kijken. Dus B&W verwachten juist in de toekomst een tandje bij te moeten zetten in plaats van besparen. De hogere terugvordering BUIG en de menselijke maat kunnen inderdaad tegenstrijdig zijn. De gemeente is echter niet strenger geworden, de raad heeft juist het handhavingskader sociaal domein vastgesteld waarbij vooral wordt uitgegaan van onbewuste regelovertreding door de complexiteit van het geheel. Dan wordt in plaats van bestraffen of beboeten gekeken wat die mensen nodig hebben om dit voortaan te

voorkomen of uit de schulden te komen. Dat is 'de menselijke maat'. Tegelijk is te zien dat omdat er meer mensen uit de uitkering zijn, zij ook meer gaan verdienen, dus meer afloscapaciteit hebben en er andere wetten en regelgevingen zijn gekomen. Voorts is er een enkele grotere terugvordering geweest en zijn de eerste terugbetalingen gestart van de TOZO-regeling in coronatijd.

Burgemeester Van Oosterhout bevestigt dat Emmen nog steeds tot de veiligste grote gemeenten behoort. De aanpak van de zichtbare criminaliteit loopt nog goed, maar over de onzichtbare criminaliteit (ondermijning) zijn nog grote zorgen. Daarop is een actieplan ingericht om ook op dat front een van de veiligste grote gemeenten te blijven. De Veiligheidsregio Drenthe heeft zich de afgelopen tijd goed bewezen, door enkele buitengewone zaken (corona, vluchtelingenopvang e.d.) heel praktisch te managen. De gemeenten krijgen daarbij achter de schermen heel goede ondersteuning vanuit de VRD en zij mogen best trots zijn op die VRD. De opmerkingen over de vele SPUK's zijn het college uit het hart gegrepen. 80 stuks zijn zeker mogelijk als dit patroon zich zo doorzet. De algemene uitkering voor het Gemeentefonds geeft heel veel beleidsvrijheid, op enkele beperkingen na. SPUK's komen per definitie uit de koker van de ministeries via allerlei middelen. Hoe meer SPUK's, des te complexer de uitvoering. Dat gaat ook gepaard met een enorme verantwoordingsplicht. Hier loopt een flinke discussie over tussen de VNG en diverse ministeries. De VNG is net als alle 342 gemeenten heel teleurgesteld in het kabinet, dat enerzijds voor heel grote maatschappelijke opgaven staat en dat niet alleen kan, anderzijds zijn de gemeenten bij allerlei zaken (wonen, asielopvang, jeugdzorg) als eerste overheid aan zet. Daar staat geld tegenover. Er is altijd wel wat frictie geweest tussen de rijksambities en de gemeentebudgetten, maar het tekort van structureel 3 miljard en de drie jaar structurele discussies hierover hebben nog nooit zo lang geduurd. De miljarden vliegen om de oren vanuit het kabinet met allerlei andere plannen, waardoor hun argument nu in één keer is dat de VNG wel heel veel vraagt. Dat terwijl er is berekend dat het tekort 4 miljard is en dat het Rijk tot op heden slechts 1 miljard heeft bijgeplust. De status is dat 14 juni de VNG-ledenvergadering in Groningen wordt gehouden, waar allerlei moties en amendementen worden ingediend van oproepen en standpunten tot zelfs meer dreigende taal. Voornemen is de overkoepelende resolutie 'Naar een rechtvaardig, duurzaam en solide meerjarig financieel perspectief' in stemming te brengen. Inzet is niet de ontbrekende 3 miljard, maar het herstel van het accres vanaf 2026, dus niet pas vanaf 2027. Vanaf 2012 loopt een opschalingskorting omdat het toenmalige kabinet alvast wilde bezuinigen vanwege de toen ophanden zijnde herindelingen. Het is onbegrijpelijk dat dit jaar na jaar bleef staan. De VNG wil die korting via de resolutie onmiddellijk van tafel hebben. Ten derde moet er toereikende en stabiele indexering komen van het Gemeentefonds gezien de ontwikkelingen in lonen, prijzen en volumes. De provincies steunen de VNG hierin. Een werkgroep gaat de hele zomer lang alle gevolgen voor de gemeenten inventariseren, waarna in september een grote oploop is om dit bij een zware kabinetsdelegatie nogmaals onder de aandacht te brengen. Beweegt het kabinet dan niet, dan komt er richting het najaar een dreigende toon naar het Rijk en die dreigementen worden op gegeven moment ook uitgevoerd. Dan moeten 342 gemeenten keuzes maken welke opgaven zij dan nog blijven doen in opdracht van het Rijk. Dit zal dan ook direct de inwoners raken. Dat zou binnen de VNG tot een heel lastige politieke discussie leiden. Tot slot helpt het vanuit de lokale politiek om de landelijke partijlijn hierop aan te spreken, want het overleg tussen de VNG en het kabinet zit muurvast. Vandaar deze oproep van de burgemeester aan de regeringspartijen in de Emmense raad.

Tweede termijn

VVD is nog steeds zoekende naar de collegevisie of de bestemmingsreserves en het calamiteitenfonds wel handige middelen zijn richting de toekomst. De afboeking van Wildlands was niet helemaal in orde. De fractie snapt de redenering van B&W, maar is het niet handiger dat bedrag te voorzien in het weerstandsvermogen? Het terugdraaien van de grondexploitaties laat zien hoe volatiel die zijn. Wat is het beeld van het college daarbij? Kan het straks weer met miljoenen tegelijk de andere kant op gaan? Over sociale zekerheid verschilt de VVD van mening en zij blijft hier kritisch op. Soms blijft er een groep over die ondanks alle taakstellingen en inspanningen niet

aan het werk is te krijgen. De fractie deelt, net als de wethouder, niet de kwalificatie van D66 over de waterstofontwikkelingen in de gemeente. En de uitspraak van D66 dat ‘verdiend’ zou worden op de opvang van Oekraïners, is een vreemde constatering. Geld dat nog niet is uitgegeven, wordt niet verdiend: het is een reserve die wordt opgenomen. Of het minimum van vier ton voor raadsbesluiten moet blijven, daar komt de VVD bij de Kadernota op terug.

CDA complimenteert B&W ermee dat bijna alle fractievragen beantwoord zijn.

ChristenUnie prijst de ambtenaren die afgelopen anderhalf jaar ontzettend hard meehielpen in de opvang en andere onvoorziene activiteiten naast het reguliere werk. Dit verdient grote waardering. De fractie is blij dat de burgemeester wil blijven inzetten richting het Rijk aangaande het ravijn. De ChristenUnie zal ook haar eigen partijlijn hierop aanspreken, als is zij de kleinste coalitiefractie in Den Haag. Het baart zeker zorgen dat de Jaarrekening een zo volatiel beeld toont. Daar lijkt de gemeente steeds minder invloed op te krijgen. In de verschillenanalyses zijn zaken deels wel en deels niet te verwachten. Maar de verschillen tussen de primitieve Begroting en de Jaarrekening kennen gigantische uitschieters die de gemeente grotendeels niet in de hand heeft. Als in 2026 een diep ravijn ontstaat waar de VNG het niet over eens kan worden met Den Haag, dan is dat zeer dramatisch. Zeker als het kabinet blijft doorgaan met de opschalingskorting terwijl de gemeenten het aantoonbaar drukker hebben – ook grote als Emmen. De ChristenUnie is hier zeer ontstemd over.

PvdA denkt ook dat het ravijn veel harder zal aankomen dan gedacht wordt. Het overleg met Den Haag zit muurvast. De fractie wil er niet aan denken dat beide partijen er niet uitkomen. Hopelijk komt de VNG goed uit de onderhandelingen. De PvdA hoort niet bij de groep die in de Jaarrekening niet verder komt dan pagina 10, zoals de wethouder financiën zei. Wat helpt om zulke vrij onverteerbare stukken door te akkeren, is bijvoorbeeld een goedkeurende verklaring van een accountant.

50PLUS maakt zich er zorgen over dat het college met deze prachtige jaarcijfers naast de schoenen gaat lopen van trots. Na de afgelopen jaren van gestage verbetering is er nu meer dan verdubbeling van zowel de structurele ruimte in de exploitatie als qua verbetering in de solvabiliteit. Dat geeft een mooie buffer voor het ravijn in 2026. Houdt het college er rekening mee dat nu de daken met zonnepanelen worden bezaaid en de functie van de energiemaatschappijen drastisch zal veranderen, de aandelen van Enexis ook beduidend minder rendement gaan opbrengen voor de gemeente? 50PLUS meent dat de ouderen in het jaarverslag onbelicht worden. Het gaat tenslotte wel over meer dan de helft van de Emmenaren. Hun problematiek (dementie, zorg, seniorenwoningen, mantelzorg e.d.) krijgt te weinig aandacht in het jaarverslag.

Wakker Emmen dankt het college voor de mooie jaarresultaten. Ook de fractie baart het relaas van de burgemeester over de diepte van het ravijn zorgen. Dit zal bij de Kadernota nog wel onderwerp van discussie zijn. De fractie heeft alle bladzijden van alle lijvige jaarstukken helemaal doorgelezen. Wellicht kan de wethouder financiën nog een advies geven over hoeveel pagina's de fractie moet kunnen lezen van de Kadernota.

D66 heeft als grootste zorg het calamiteitenfonds. De toezegging van B&W neemt een groot deel van de zorgen weg. D66 gaat als een van de grotere regeringspartijen graag in op het aanbod van de burgemeester om alle zorgen omtrent het ravijn kenbaar te maken in Den Haag.

SP hoorde de burgemeester aangeven dat het ravijn dieper zal worden dan gedacht. Dat komt hard aan. Het college licht sec duidelijk toe waarom niet is gekozen voor liften op station Zuid voor

gehandicapten. Is er ook gedacht aan een gematigde hellingbaan over of onder het spoor, zoals elders?

Hart voor Emmen herhaalt zijn vragen uit de eerste termijn over de reserve grondexploitatie.

Reactie college

Wethouder Otter vertelt dat het bij de huurcontracten niet om een voormalige gemeentewinkel in Emmer-Compascuum gaat, maar om De Dee: een multifunctioneel centrum dat de gemeente huurt van Lefier. Dat contract loopt al 11,5 jaar, daarna ligt verlenging in de rede. Het is heel gebruikelijk in den lande om een reserve grondexploitatie te hebben omdat de resultaten heel volatiel zijn. B&W hebben toen gekozen die toch weer via die reserve te laten lopen, zodat die minder de reguliere resultaten beïnvloeden. In de Kadernota is aangegeven dat gewerkt wordt met een maximum voor deze reserve: het is niet de bedoeling die te veel te laten stijgen, anders is er net als het calamiteitenfonds een enorme pot zonder bestemming. Het beeld daarbij is positief. Er komen meer bestemmingsreserves, maar het heeft ook te maken met de hele systematiek waarbij de gemeente niet direct uitgaven kan doen. Sec lijkt de gemeente daar goed in control te zijn. B&W zetten de risico's van Wildlands en het Stadionbedrijf af tegen het eigen vermogen: die berekening zit in de Jaarrekening. Het college rekent bij Wildlands met een behoorlijk risico na afboeking van de 10 miljoen. Bij het Stadionbedrijf is van de 3 miljoen 1 miljoen voorzien. Een eredivisieclub moet de drie ton stadionhuur makkelijk kunnen opbrengen: daar loopt de gemeente niet zoveel risico. Hopelijk komt het zondag goed in de laatste nacompetitiewedstrijd. De behoorlijke voorziening voor de woningbouwkavels betreft De Delftlanden. De deal met de curator moet nog worden omgezet naar een bestemmingsplan etc. B&W verwachten dat een groot deel van deze voorziening vrij gaat vallen, ondanks de noodzakelijke investeringen in De Delftlanden. Via circa 300 woonkavels komt daar weer een stuk risico voor terug. De accountant moet onder andere de liefst 40 aparte SiSa-verantwoordingen van de SPUK-regelingen in detail controleren, buiten de Jaarrekening om. Dat is mogelijk de reden dat de accountantsverklaring niet op tijd klaar was. Het college gaat zeker niet naast de schoenen lopen, met het ravijn voor de boeg dat het college scherp zal houden. In het verleden is al geleerd dat de gemeente niet terug moet willen naar een bezuinigingsoperatie. Qua financiën blijven B&W dus scherp aan de wind zeilen. Enexis is een ingewikkeld verhaal. De investeringen nemen enorm toe, maar het bedrijf mag alles, ook de investeringen van TenneT, doorbelasten in de tarieven, met een vertraging van twee jaar. Dat is weer gekoppeld aan de rente, die nu weer oploopt. Dit betekent een hogere vergoeding voor het eigen vermogen en dat komt weer vanuit de deelnemende gemeenten. Al met al zal de aandelenkoers niet veel afwijken de komende jaren. Emmen heeft zijn deelneming van 1 miljard verkocht, maar het meeste wordt achtergelaten in Enexis, dat dit extra kan gebruiken voor financiering van de energietransitie. Dat rendeert op gegeven moment ook weer.

Wethouder Rink ziet de verkoopbaarheid van bedrijfskavels zeker oplopen omdat zij alle onder reservering dan wel onder optie zijn en her en der bouwvergunningen worden aangevraagd. De overdracht van bedrijfskavels vindt vaak plaats als vergunningen onherroepelijk zijn. De komende tijd zijn dus wel wat verkopen te verwachten. Het college heeft in eerder stadium gesproken in het bijzijn van een gedeputeerde met het OSOG. Het ontwerp van de hellingbaan is met hen gedeeld en het bleef en blijft de minst slechte toegangsoptie voor gehandicapten op station Zuid.

Voorzitter Bos stelt vast dat dit raadsvoorstel als B-stuk naar de raad gaat en schorst de vergadering voor een korte pauze.

Schorsing

Voorzitter Bos heropent de vergadering.

7B. Begrotingen 2024, begrotingswijzigingen 2023 en jaarrekeningen 2022
gemeenschappelijke regelingen

Eerste termijn

D66 stelt dat de relatie met de GR'en soms als participatie aanvoelt met de informatiebijeenkomsten, de zienswijzen en raadsbesluiten. Af en toe is de fractie op zoek naar echte invloed. Zij blijft kritisch betrokken en verwacht ook enige wederkerigheid. Afgezien van de RUD en Publiek Vervoer is D66 bijzonder tevreden over de GR'en en heeft vertrouwen in hun toekomst. De fractie stelt het voorjaarsoverleg en de zomermarkt enorm op prijs, omdat daar geprobeerd is verder te kijken dan sec de p&c-cyclus. Hopelijk wordt dit doorgezet zodat de gemeenschappelijke relatie verder kan ontwikkelen, met meer nadruk op inhoud en minder op financiën. De GGD stelt elke keer dat ze een schat aan informatie hebben en die graag willen delen, maar dat komt in GR-vorm niet van de grond. Hopelijk wordt daar komend jaar een slag in gemaakt. Hoe kan de raad met Publiek Vervoer in gesprek over verslechtering van het OV-aanbod, anders tijdens de p&c-momenten? In 2023 wordt een keuze gemaakt om de huidige vervoerscontracten met twee jaar te verlengen of opnieuw aan te besteden. D66 wil opnieuw aanbesteden. Is het mogelijk om vertegenwoordigers uit de gemeenteraden zitting te laten hebben in de algemene besturen van de GR'en om meer feeling te krijgen met de dagelijkse praktijk? Verschillende raden besloten in hun zienswijze op te nemen niet akkoord te gaan met de extra bijdrage van 7% aan de RUD. D66 eerst ook, louter afgaand op het voorliggende conceptbesluit. Die 7% is onverstandig en moeilijk uit te leggen omdat de kosteneffecten voor de RUD van de invoering van de Omgevingswet nog onzeker zijn, niet duidelijk is of de RUD voor deze taken genoeg mensen kan aantrekken en de vastgestelde rijksinkomsten afnemen. Daarom wil D66 heel graag extra uitleg horen bij die argumentatie, die de omgekeerde wereld is. Die meerkosten waren al langer bekend en de fractie wil geen geld beschikbaar stellen voor het werven van nieuw personeel – hoe lastig dat tegenwoordig ook is. Bovendien heeft de RUD te maken met forse uitdagingen zoals het aantrekken van voldoende medewerkers plus inwerktijd en hogere kosten van externe inhuur. Dan moet de RUD ook de kans krijgen daar wat aan te doen. Alles overziend wil de fractie dit deel uit de zienswijze schrappen en de 7% extra toekennen. Wel roept D66 het college op in het DB duidelijk te maken dat dat extraatje ook echt nodig is, ondanks de bezwaren van andere gemeenten. De nagezonden brief d.d. 9 mei van de RUD geeft voldoende onderbouwing op dit punt. De fractie dankt de GR'en voor de samenstelling van alle stukken.

Wakker Emmen kan zich na de presentaties van de GR'en op de voorjaars- en zomermarkt vinden in het positieve advies. Al met al is te zien dat er extra geld bij moet gezien de loon- en prijsstijgingen. In 2023 en 2024 gaan naast de indexering ook aanvullende middelen naar de RUD voor het groeimodel, conform de afspraak om de bedrijfsvoering op voldoende sterkte te krijgen. De kosteneffecten van de nieuwe Omgevingswet en de benodigde personele bezetting zijn nog niet scherp te bepalen, en er is een afname in de rijksinkomsten. Wakker Emmen kan zich vinden in de zienswijze om niet in te stemmen met de extra 7% bijdrage aan de RUD vanwege de invoering van de nieuwe Omgevingswet. Op het ziekteverzuim daar zouden diverse acties zijn ingezet. In de begrotingswijziging 2023 staat een bijstelling voor ziekteverzuim van 7% naar 9%. Dit is al jaren een probleem. Hoe kan dit? Wat doet de RUD eraan om dit percentage te verlagen? Het doel voor 2024 is 7%: hopelijk wordt dit doel gehaald. Voor het overige kan de fractie met dit voorstel instemmen en wenst zij alle organisaties succes bij de uitvoering van hun werkzaamheden.

PvdA betoogt dat de GR'en stuk voor stuk bijdragen aan veiligheid, gezondheid, leefbaarheid en een werkplek voor iedereen. Volgens de ontwerpbegroting van Publiek Vervoer wordt het aanbestedingsproces uitgewerkt de komende jaren, maar dit is nog niet in de begroting opgenomen. Het is wel zaak dat de precieze financiële gevolgen spoedig duidelijk worden. De VRD heeft als focuspunt natuurbanden benoemd bij de klimaatverandering en toenemende droogte. Deze extra aandacht is een goede zaak, zeker om Emmen een groene gemeente te houden. Enige zorg baart het

oplopende tekort aan brandweervrijwilligers, van wie het aantal landelijk het hoogste is. De waardering voor hen die dag en nacht paraat staan, is groot bij de fractie. De VRD-inspanningen om hen maximaal te ondersteunen in trainingen en voorzieningen kan op warme steun rekenen bij de PvdA. Wat is het effect van het vrijwilligerstekort op de brandweezorg in Emmen? Zijn alle lokale kazernes nog open te houden in de toekomst? De PvdA is trots op de EMCO en haar medewerkers. Iedereen moet zich kunnen ontplooiën in een betaalde baan, ook buiten het reguliere arbeidsproces om. De samenwerking met Menso en AT7 werpt haar vruchten af. De RUD wordt geconfronteerd met de nieuwe Omgevingswet, waarvoor men 7% extra opneemt. B&W stellen voor hier niet mee akkoord te gaan in de zienswijze. Het ziekteverzuim is zorgelijk. Op vragen van de PvdA zou er een plan van aanpak komen. Dat had niet het gewenste effect. De norm voor 2024 stijgt van 7% naar 9%: een dergelijk hoog cijfer is een slechte ontwikkeling. De PvdA wil de zienswijze uitbreiden met de voorwaarde dat dit niet de oplossing mag worden.

ChristenUnie vraagt of in de diverse GGD-doelen in Drenthe sprake is van overlap en/of concurrentie met andere gesubsidieerde instanties als CMO-STAMM of de Natuur- en Milieufederatie. Of werkt de GGD met hen samen? Goed dat de VRD werkt aan het behouden en binden van de brandweervrijwilligers. Wel mist de fractie een concreet plan. Zij zit in de maag met de budgetverhoging van 7% bij de RUD voor de invoering van de Omgevingswet. Waarom heeft de RUD hiervoor gekozen? Het plan van aanpak had vooraf ingediend moeten worden of meegestuurd met deze begroting. Is het ook mogelijk om de genoemde 12 fte te werven vanuit het weerstandvermogen? Het raadsbesluit bij dit punt is niet juist. Volgens punt 5 (financiën) moeten zienswijzen worden ingediend bij de RUD-stukken, maar dit staat niet in het conceptbesluit.

CDA geeft complimenten voor de voorjaars- en zomermarkt die een duidelijk beeld gaven van wat er speelt bij deze GR'en; tevens was het een goede vraagbaak. Bij alle organisaties zijn de loon- en prijsstijgingen niet verbazingwekkend. Het CDA kan zich vinden in de begroting(swijziging)en, met uitzondering met die van de RUD. De fractie staat achter de zienswijze om niet in te stemmen met de extra bijdrage van 7% (invoering Omgevingswet) voor de RUD in 2024 en de overige zienswijzen. Moet daar nog apart over gestemd worden voorafgaand aan het raadsbesluit? Is over het ziekteverzuim bij de RUD nog een amendement van de PvdA te verwachten?

VVD kan met de meeste begrotingen akkoord gaan, behalve van de RUD, die deze week veelvuldig in het nieuws was vanuit de andere partnergemeenten. De fractie is zeer kritisch op de 7% extra bijdrage, mogelijk uitlopend naar 12%. Met name zit haar dwars dat de RUD in het verleden beloofde dat er geen extra kosten zouden komen vanwege de nieuwe Omgevingswet. De VVD staat dus achter de voorliggende zienswijze en sluit zich aan bij de vragen over het ziekteverzuim. Er mag best een indringend gesprek komen tussen de burgemeester (eventueel met zijn collega's) en de RUD.

50PLUS ziet de volgorde van stukken in de titel bij dit raadsvoorstel verkeerd om staan. De inhoud valt ook tegen: ineens staat in bijlage 1 (Noordenveld) een percentage op één decimaal nauwkeurig, terwijl de andere percentages in twee decimalen zijn. In bijlage 10 staan de cijfers ineens wel goed vermeld. Hoe stellen de GR'en hun eigen documenten op? Kijken ze dan niet naar elkaar voor een meer uniforme presentatie? Recreatieschap Drenthe trakteert de overzichten op twee pagina's naast elkaar, maar dat is van een scherm moeilijk af te lezen. Waarom niet één pagina zoals de andere GR'en? In bijlage I staat de kop '*in procenten*', maar in de tabellen staan die percentages ook. Het gaat toch niet om een percentage van een percentage? Dat zou niet kloppen.

Voorzitter Bos wijst erop dat 50PLUS louter technische vragen stelt over de stukken, die door de GR'en zijn opgesteld, niet door de gemeente. Het college kan dus niets over de presentatie daarin zeggen. Een raadscommissie is een politieke bijeenkomst. De voorzitter verzoekt 50PLUS zich te beperken tot de inhoud.

50PLUS wilde aangeven dat het lastig is om deze stukken te lezen, als schot voor de boeg. Bij de te nemen stappen bij Publiek Vervoer richting 2030 nemen de bedragen geleidelijk af, terwijl ze veel meer zijn dan de bestemmingsreserve, zonder dat de 80.000 euro voor 2023 is meegerekend. Hoe wil deze GR dit oplossen? Men heeft 'aandacht' voor de liquiditeitsstatus, maar alleen aandacht is toch niet voldoende? Bij het Recreatieschap staan bij de ontwikkelingen voor 2023 alleen maar overnachtingscijfers over 2020 en 2021: die zijn niet actueel. Boven een tabel staat 'x 1.000' terwijl het totaalbedrag in de miljoenen loopt: het gaat toch niet om miljarden?

CDA vraagt waarom 50PLUS al deze vragen niet tijdens de informatiemarkten heeft gesteld. Al deze stukken waren toen al aangeleverd, dus dat was het goede tijdstip voor dit soort vragen.

50PLUS weet zo niet meer of de fractie bij de informatiemarkten is geweest. 'Weerstandscapaciteit' klinkt heel mooi, maar wat betekent deze term? Bij de VRD neemt de solvabiliteit af van 8,4 naar 6,4: wordt daarop gestuurd? Bij de RUD gaat die van 5,4 naar 4,7. Is dat een bewuste keuze en sorteert deze GR alvast voor op het ravijnjaar? De EMCO boekt een resultaat van 275.000 euro negatief bij de uitzendkrachten. Hoe moet de fractie dit lezen?

Voorzitter Bos verzoekt 50PLUS, dat alleen technische vragen blijft stellen, tot een afronding te komen.

50PLUS vraagt zich af of het met de verwachte impact van de Omgevingswet wel goed gaat komen met de RUD.

Reactie college

Wethouder Otter sluit zich aan bij de complimenten van de PvdA over de mooie cijfers van de EMCO. Ook het college is trots op deze organisatie. Alle technische vragen van 50PLUS hadden eerder gesteld moeten worden. De GR'en proberen wel een Drentse uniformiteit in procesaanpak te bereiken, maar de details die 50PLUS wenst, zijn praktisch gezien niet werkbaar. Ooit was er sprake van raadsleden in de algemene besturen. Een gemeenteraad stelt kaders en controleert, maar een AB is een soort uitvoeringsbestuur. Dan dreigt collisiongevaar van je eigen adviezen of werkzaamheden controleren en dat is niet wenselijk.

Wethouder Schrik geeft mee dat de RUD de afgelopen periode wel stappen heeft gezet om de bedrijfsvoering beter op orde te krijgen. Zij komt van ver, maar is er duidelijk nog niet. Hierover is de raad bijgepraat tijdens beide informatiemarkten. B&W begrijpen de opmerkingen over de extra 7% bijdrage, vandaar de zienswijze om eerst een plan van aanpak te vragen waar dat geld voor nodig is en hoeveel. Nu wordt geld gevraagd zonder een plan of budget. De RUD heeft de 7% alleen gebaseerd op basis van een extern rapport.

D66 betoogt dat als de RUD pas vanaf januari kan werven, zij de competitie moet aangaan met omgevingsdiensten elders in het land en Drenthe dan niet de gunstigste werkplek wordt. D66 is daar bang voor en ook dat dit enorme problemen geeft bij de invoering van de Omgevingswet. Dan is het toch goed om die 7% toe te kennen?

Wethouder Schrik antwoordt dat de RUD vanwege de krappe arbeidsmarkt een wervingscampagne heeft opgezet voor de extra ureninzet. B&W vinden dat die eerst binnen de beschikbare middelen moeten worden bekostigd. Komt men dan niet uit, dan kan de RUD met een plan van aanpak komen. Dan is ook helder om hoeveel kosten het feitelijk gaat en is nader overleg alsnog mogelijk.

Volgens de **VVD** is al veel langer bekend dat de Omgevingswet eraan komt. RUD had hier beter rekening mee moeten houden. Ze heeft eigenlijk geluk dat die wet zo vaak is uitgesteld.

Wethouder Schrik is dat in zekere zin eens met de VVD. De RUD wist dat het eraan kwam, maar ging ervan uit dat het kostenneutraal kon. In landelijke onderzoeken zijn kosteninschattingen gemaakt en daar baseert de RUD zich op met de 7%. Op de informatiemarkten was al gemeld dat de RUD werkt aan het hoge ziekteverzuim. Bij totstandkoming van haar begroting was het verzuim circa 10% vanwege enkele langdurige verzuimgevallen. Deze spelen nu een stuk minder: het actuele verzuimpercentage ligt op 6,7%. Dit lijkt dus de goede kant op te gaan. Daarom vindt het college verantwoord om bij het ziekteverzuim in te steken op een hoger ambitieniveau in de

zienswijze. Het RUD-weerstandsvermogen is vooral bedoeld voor dekking van eventuele risico's, niet zozeer voor personeel. Het college raadt dit ook af omdat de weerstandscapaciteit bij de RUD matig is. Eind juni is er een AB-vergadering. Daar zal de wethouder de kritische geluiden uit deze commissie inbrengen. Deze komen ook al van de andere gemeenteraden.

Wethouder Rink betitelt Publiek Vervoer als een bedrijfsvoeringsorganisatie ('GR-light') die contractbeheer, relatiemanagement, klachtenafhandeling en de doorontwikkeling van publiek, Wmo- en leerlingenvervoer doet voor de gemeenten. De BOCE-gemeenten hebben samen één perceel om aanbestedingen te doen. Die contracten lopen nog. B&W zien geen reden of nut om opnieuw aan te besteden, want er zijn in Emmen geen klachten over de aanbieder. Wel zit er een nieuwe aanbesteding aan te komen daar de contracten aflopen. Hiervoor is al een reserve van 66.000 euro ingesteld ter ondersteuning en de in te huren expertise. Daarbij wordt overwogen dat een geheel nieuwe aanbesteding duurder is dan doorgaan op basis van min of meer dezelfde kaders.

Wethouder Wanders zet uiteen dat de datagedreven informatievoorziening c.q. advies-/ kennisfunctie van de GGD belangrijk is geworden voor de gemeenten. De GGD legt de laatste hand aan het regiobeeld over Isala waar men nauw bij is betrokken. Voor verdere ontsluiting van data voor gemeenten wordt de GGD steeds vaker ingeschakeld. Dit helpt Emmen bij enkele datakeuzes. Doel van de GGD is bewaken, bevorderen en beschermen van de publieke gezondheid. Wel werkt men met andere systemen dan CMO-STAMM. Dit probeert men, net als de adviesfunctie, bij elkaar te brengen ten behoeve van het regiobeeld, maar niet qua de doelstellingen. De reserveposities en indexeringen die de GR'en kunnen gebruiken, zijn 'de Drentse maat' geworden, ook voor de GGD. Dit houdt in dat de GR-reserveposities worden teruggebracht en de verantwoordelijkheid voor eventuele tekorten en overschotten meer bij de gemeenteraden terecht is gekomen. De exacte gevolgen voor de gemeentefinanciën zal de accountant in 2024 moeten beoordelen.

Burgemeester Van Oosterhout deelt de zorg over de natuurbranden. De VRD legt hier de focus op vanwege de klimaatverandering. Wereldwijd nemen de natuurbranden hand over hand toe door de combinatie van droogte en wind. Bovendien zit de natuur in Nederland relatief dicht bij bebouwing, vandaar die extra focus. Dat gaat nu allemaal nog goed, maar het wordt best spannend of de brandweer voldoende capaciteit heeft om dit allemaal blijvend in goede banen te leiden. Het belang van al die honderden brandweervrijwilligers is groot. Zij dragen een grote verplichting en doen belangrijk werk en hebben een hoge trainings- en opleidingsdruk. Het tekort aan vrijwilligers valt over het algemeen mee op de vier Emmense posten. Er wordt gekeken naar een andere inzet, bijvoorbeeld door kleinschaliger uitrukken met vier in plaats van zes mensen. Het binden van vrijwilligers blijft belangrijk, onder andere door het aanbod van een permanent scholingspakket waardoor het werk aantrekkelijk én veilig blijft. Daarbij voelt een brandweerpost sociaal gezien als een gezellig clubgebouw, wat enorm bindend werkt. De uitloop van vrijwilligers is gemiddeld heel gering: als vrijwilligers echt binnen zijn, blijven ze heel lang verbonden aan het korps.

Tweede termijn

PvdA vindt het goed dat het actueel ziekteverzuim bij RUD op 6,7% ligt. Dit biedt nog geen garantie voor de toekomst. Goed dat B&W een opmerking over opnemen in de zienswijze om de RUD hier scherp op te houden. Met de uitleg van B&W over Publiek Vervoer kan de fractie de 66.000 euro beter plaatsen; dit leek op het eerste zicht te weinig voor een nieuwe aanbesteding. Het is dus meer een verkenning. De vragen over de VRD zijn afdoende beantwoord.

ChristenUnie is tevreden met de beantwoording over de VRD. Waarom is de GR Publiek Vervoer zo vooruitgelopen op de GR-wijziging? Zij heeft als enige al stukken aangeleverd, terwijl dat conform afspraak pas zou gebeuren na consultatie van de gemeenteraden. De fractie is heel benieuwd wat er met de RUD gaat gebeuren. Het raadsbesluit moet iets aangepast worden, plus een brief ter aanvulling. Graag meer informatie hierover van B&W.

CDA had dezelfde vraag als de ChristenUnie over het raadsbesluit.

VVD is blij met de actuele informatie over het ziekteverzuim bij de RUD en ziet het aangepaste raadsbesluit met vertrouwen tegemoet. Verzoek aan de wethouder is om verslag uit te brengen van het overleg met de RUD.

50PLUS vraagt zich af of de risico's bij de GGD (3,4 miljoen) en de VRD (1,23 miljoen) een stuk groter worden. Welk cumulatief risico gaat de gemeente Emmen lopen en houdt het college hier wel rekening mee?

Reactie college

Wethouder Schrik zegt toe, de zienswijze aan te passen, die ruimschoots voor de raadsvergadering met de raad te delen en over het gesprek met de GGD een terugkoppeling te geven.

Wethouder Rink bevestigt dat Publiek Vervoer vooruitloopt op de stukken. Dit komt omdat ook Groningse gemeenten in deze GR zitten en er verschillen van opvatting zijn over het tijdstip van aanlevering. Bovendien gaat het om een 'GR-light'.

ChristenUnie blijft het bijzonder vinden dat directie en bestuur van Publiek Vervoer zo gedwee naar de Groningse gemeenten luisteren en niet naar de Drentse. De Drentse afspraken zijn keurig voor elkaar, terwijl men in Groningen nogal verdeeld is.

Wethouder Rink neemt dit als GR-voorzitter naar het volgende bestuursoverleg om wat druk uit te oefening richting de Groninger gemeenten.

Wethouder Wanders geeft aan dat het bij de GGD over de risico-inventarisatie gaat: welke risico's zijn er, welke financiële impact heeft dat en wat betekent dat materieel gezien? Dat is wat anders dan het weerstandsvermogen op orde hebben: daar is in Drents verband een afspraak over gemaakt. Daarnaast houdt de GGD een reserve aan voor additionele taken waar men ook risico op loopt. Daar wordt separaat voor betaald. Daarmee lijkt de GGD te voldoen aan wat de Drentse besturen vragen.

ChristenUnie attendeert op de informatief bijzonder goede avonden waar de commissie al haar vragen kwijt kan bij de GGD, in plaats van die aan de wethouder te stellen.

Voorzitter Bos stelt vast dat, gezien de toegezegde wijziging van de zienswijze, dit raadsvoorstel als B-stuk naar de raad gaat. In de raadsvergadering zijn dan eventueel amendementen in te dienen.

8. **Bespreken A-stukken: n.v.t.**

9. **Onderwerpen ter bespreking: n.v.t.**

10. **Vaststellen verslag vorige vergadering: n.v.t.**

11. **Ingekomen stukken vanuit het college/presidium**

Er zijn geen agenderingsverzoeken.

12. **Overige ingekomen stukken: n.v.t.**

13. **Sluiting**

Voorzitter Bos sluit de vergadering om 22.11 uur onder dankzegging.